

**Звіт про діяльність
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
за 2021 рік**

Харків – 2021

Станом на грудень 2021 року до складу Університету входять 11 факультетів, інститут післядипломної освіти і менеджменту, 50 кафедр, наукова бібліотека, 6 музеїв, наукові лабораторії, центри тощо.

В Університеті працює 531 викладач, із них 505 – штатних викладачів. Серед них – 119 докторів наук, професорів, 298 кандидатів наук. На 31.12.2021 р. в Університеті з науковим ступенем та вченим званням працювало 82,5% особи від загальної кількості НПП; у 2020 р. кількість таких осіб складала – 77,9%. В Університеті працюють: 1 академік (Бондарь Віталій Іванович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України) та 3 члени-кореспонденти (Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор; Култаєва Марія Дмитрівна, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри філософії; Іонов Ігор Анатолійович, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, завідувач кафедри анатомії та фізіології людини імені професора Я.Р. Синельникова ХНПУ імені Г.С Сковороди).

У 2021 р. навчання проводилося за 120 освітніми програмами: 64 ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 46 ОП другого (магістерського) рівня вищої освіти, 10 освітньо-наукових програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

В умовах інтеграції університету до європейського і світового науково-освітнього процесу ми усвідомлюємо необхідність формування лінгвосоціокультурної і комунікативної

компетентностей як здобувачів вищої освіти, так і науково-педагогічних працівників. В Університеті відбувається підготовка майбутніх учителів іноземних мов і перекладачів із різних іноземних мов на факультеті іноземної філології та українському мовно-літературному імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка. На базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди організовано курси для співробітників, що дозволяє підвищити рівень володіння англійською мовою.

Загальна кількість аудиторних годин у 2021/2022 навчальному році становить 172525. Із них кількість годин на дисципліни, що викладаються англійською, німецькою, французькою та китайською мовами, становить 25715, тобто 14,9 % від загальної кількості. Звичайно, найбільший відсоток припадає на факультет іноземної філології, де вивчення іноземної мови є частиною професійної підготовки. Слід зауважити, що в Університеті відбувається підготовка фахівців не тільки з означених іноземних мов, але також із польської, іспанської, італійської, японської, турецької, перської та івриту.

Важливим кроком в модернізації освітнього процесу є формування іншомовної комунікативної компетентності усіх здобувачів вищої освіти, тому у цьому році було запроваджено викладання дисциплін англійською мовою, крім мовних дисциплін. Так, з 2021/2022 навчального року запроваджено викладання таких дисциплін англійською мовою, як, наприклад: «Сучасна комунікативна філософія», «Геометричні задачі на побудову», «Основи сучасної фізики і астрономії», «Біохімія», «Біогеографія»,

«Загальна теорія здоров'я», «Міжнародно-правовий захист прав людини» та ін.

Міжнародна діяльність Університету сприяє підвищенню його рейтингу в системі освіти України й інтеграції у світову освітню та наукову спільноту. Наш Університет реалізує власну стратегію інтернаціоналізації. Створено та плідно працюють польський, ізраїльський, японський, китайський, турецький та іранський культурні центри. Діяльність центрів допомагає вивчати мови цих країн та залучати до їхньої культури школярів, студентів, викладачів, що сприяє зміцненню дружби між народами. Із університетами-партнерами КНР, Польщі, Туреччини, Нідерландів, Норвегії, Гани, Італії, Румунії, Бразилії та ін. країн підписані численні угоди про співпрацю, здійснюються спільні освітні наукові проекти, забезпечується мобільність студентів і викладачів. У 2021 році Університетом підписано 14 угод із закордонними закладами вищої освіти. На сьогодні в Університеті діє 59 міжнародних угод.

Важливим чинником якісного розвитку української вищої освіти в добу глобалізації є міжнародна академічна мобільність. Вона створює умови для учасників освітнього процесу проводити наукову діяльність, навчатися та стажуватися у закладах вищої освіти за кордоном.

Частка здобувачів вищої освіти Університету, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності у 2021 р. серед загальної кількості здобувачів вищої освіти становить – 1 %.

У 2021 році 31 здобувач вищої освіти Університету брав участь у програмах академічної мобільності(у 2020 р. – 19). Здобувачі

вищої освіти Університету пройшли навчання в Університеті Адама Міцкевича м. Познань (Польща), Поморській академії (Польща), в Університеті Цзинань (КНР). За 2021р. значно зросла кількість міжнародних стажувань здобувачів третього освітньо-наукового рівня (2020р. – 4 ,2021 р. – 33). Аспіранти пройшли стажування в таких країнах, як Польща, Литва, Фінляндія, Німеччина, Чехія.

Формами академічної мобільності науково-педагогічних працівників є: участь у спільних проєктах; викладання; наукове дослідження; наукове стажування; підвищення кваліфікації. Частка науково – педагогічних працівників Університету, які брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності у 2021 р. серед загальної кількості штатних науково – педагогічних працівників становить 2 %.

В тому числі, упродовж 2021 року стажування пройшли 282 особи (НПП Університету), з них 117 – за кордоном (минуло річ – 112 осіб, із них 57 – за кордоном). Значно розширилася географія стажування викладачів. Науковці Університету підвищили свою кваліфікацію в Польщі, КНР, Ізраїлі, Словенії, Німеччині, Туреччині, Латвії, Естонії, Болгарії, Мальті, Фінляндії.

ХНПУ імені Г.С. Сковороди долучився до участі в міжнародній програмі Erasmus+ спільно з Гданським університетом (Польща) та Тільбурзьким університетом (Нідерланди). В Першому проєкті керівниками є Бойчук Юрій (від ХНПУ імені Г.С. Сковороди) і Степновський Пьотр(від Гданського університету). Доцентка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов Карпенко Олена

викладає в Ардаханському університеті (Туреччина) у рамках міжнародної програми «MEVLANA».

У 2021 проф. Рябченко Ольга (завідувачка кафедри всесвітньої історії) прочитала «гостьові лекції» у Берліні на запрошення директорки, д-ра К. Глаунінг; взяла участь у роботі X Всесвітнього конгресу Міжнародної ради з досліджень Центральної та Східної Європи (International Council for Central and East European Studies, ICSEES); в Університеті Конкордія (Монреаль, Канада) представила наукове дослідження «Features of students' self-presentation in 1920s - 30s Soviet Ukraine in letters to authorities» – завдяки підтримці Канадського інституту українських студій Альбертського університету (Торонто), яким було надано відповідний дослідницький грант. Як член наукової ради Міністерства освіти і науки України (секції 20 «Соціально-гуманітарні науки») проф. Рябченко О.Л. здійснювала рецензування наукового проекту «City Face 2.0» на прохання Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS), University of Alberta).

Доцент кафедри всесвітньої історії Серяков С.О. прочитав «гостьові лекції» у Гданському університеті (Республіка Польща) в рамках Проєкту Erasmus+.

Доцент кафедри всесвітньої історії Ямпольська Л.М. взяла участь у роботі VI Літньої школи зі студій Голокосту у Міжнародному академічному проєкті Центру перспективних досліджень Голокосту імені Джека, Джозефа і Мортон Менделів Меморіального музею Голокосту США (USHMM)) у співпраці з Українським центром із вивчення Голокосту та Київським

національним університетом імені Тараса Шевченка.

Завідувачем кафедри ботаніки проф. Леонт'євим Д.В. у 2021 р. продовжено роботу у рамках трирічного гранту (2019-2022 рр.) Фонду А. Фон Гумбольдта (Німеччина; тема співробітництва: Молекулярна філогенетика та делімітація таксонів міксоміцетів): вперше здійснено аналіз генетичного різноманіття нівальних міксоміцетів Українських Карпат. Ведеться робота над критичною ревізією комплексу та описом нових для науки видів (на сьогодні у доробку Д.В. Леонт'єва – опис 15 раніше невідомих видів живих організмів) тощо. Він підготував 3 публікації у міжнародних журналах, індексованих у базі даних Scopus.

У рамках фінського проєкту «Навчаємось разом»+проєкт ЄС викладачі кафедри початкової і професійної освіти факультету початкового навчання (Довженко Т.О., Небитова І.А., Філатова Л.С., Єсьман І.В., Шищенко В.О., Ткаченко Л.П., Ушмарова В.В.) розробили освітні програми для бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта.

Доброю традицією в нашому Університеті є проведення гостьових лекцій за участі НПП, провідних фахівців вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти, організацій. До викладання в ХНПУ імені Г.С. Сковороди у 2021 році в рамках міжурядової угоди між Україною та Німеччиною на постійній основі було залучено представника Німецької служби академічних обмінів співпраці DAAD – Керстін Далльо (німецька мова). У співпраці з посольством Туреччини в Україні –Сертана Алібекіроглу – викладача турецької

мови і літератури Газіантепського університету (Туреччина). У межах співробітництва ХНПУ імені Г. С. Сковороди та ГО «Альянс Франсез» м. Харкова на кафедрі романської філології у 2021 р. працювали 2 стажисти: Орельєн Фонтанта Ноемі Ракль, які проводили заняття з французької мови для студентів-бакалаврів, які вивчають французьку мову як першу іноземну).

Метою використання інтерактивного та мультимедійного обладнання в освітньому процесі є підвищення компетенції викладачів у максимально ефективному використанні нових інформаційних, комунікаційних та інтерактивних технологій, стимулювання становлення нової культури педагогічного мислення. Візуалізація інформації з використанням сучасних технологій можлива різними засобами: мультимедіа-проекторами, демонстративними моніторами тощо. Так, кількість навчальних аудиторій в Університеті, оснащених мультимедійним обладнанням у 2021 році, складає 16, у 2020 році таких аудиторій було 14.

В Університеті станом на 31 грудня 2021 р. навчається 6283 здобувача освіти: 4333 бакалавра, 1602 магістра та 348 докторів філософії. З них – 376 здобувачів вищої освіти-іноземців. У 2020-му році в Університеті навчалось 358 осіб-іноземців. Збільшення кількості іноземців-здобувачів вищої освіти складає – 5,3%.

Автоматизований документообіг в Університеті впроваджується за допомогою доступу до WEB-серверу і бази даних комп'ютерної програми «Інформаційно-аналітична система управління ресурсами» (надалі – ІАСУ-Р). Виключне право на надання послуг з постачання вищеназваної програмної продукції

передане Вищому навчальному закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (надалі – ПУЕТ) відповідно до ліцензійного договору від 02.11.2021 року № 2, укладеного між ПУЕТ та Авторським колективом, який є власником програмного продукту. Авторські права на комп'ютерну програму ІАСУ-Р підтверджуються Свідоцтвом про реєстрацію авторського права на твір за № 103533, виданим 29 березня 2021 року Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності». ІАСУ-Р розроблена на основі WEB-технології, має багаторівневу архітектуру і призначена для автоматизації збору, обробки, аналізу та зберігання інформації з метою управління фінансовими, матеріальними та трудовими ресурсами. Дана технологія дозволяє організувати роботу користувачів, розділивши обов'язки з введення інформації та доступу до результатів її обробки між профільними фахівцями університету. На даному етапі впроваджено наступні блоки програми: фінансова, бюджетна та інша звітність; кошторисна документація; персонал (облік і аналіз руху); штатний розпис (облік, розрахунки, аналіз); фінанси (банк, казначейство, каса); договори на освітні послуги (студенти-контрактники); гуртожитки (поселення, облік розрахунків). Упродовж року плануємо автоматизувати наступні блоки: табельний облік; оренду нежитлових приміщень (облік, розрахунки, аналіз). До початку наступного навчального року плануємо надати студентам доступ до особистого кабінету, в якому кожен студент буде мати можливість бачити нарахування і оплату за освітні послуги та послуги з проживання в гуртожитку.

Відповідно до наказу по Університету № 189-од від 29.09.2021 запроваджено систему ключових показників ефективності в контрактах проректорів та керівників структурних підрозділів.

Упродовж звітнього періоду освітній процес організовано за 120 освітніми програмами: 64 освітньо-професійні програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 46 освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти, 10 освітньо-наукових програм третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

З огляду на карантинні обмеження освітній процес на всіх факультетах університету відбувався за змішаною формою навчання із застосуванням технологій дистанційного навчання. Основною платформою для взаємодії викладачів із здобувачами вищої освіти є платформа Moodle, де розроблені авторські курси з необхідним навчально-методичним контентом. Станом на 31.12.2021 р. кількість курсів на платформі Moodle становить 604. Слід зауважити, що цей показник збільшився порівняно із 2020 роком (кількість курсів становила 338, оскільки до введення карантинних обмежень у березні 2020 року означена платформа використовувалася для роботи зі здобувачами вищої освіти заочної форми навчання). Таким чином, частка збільшення дистанційних курсів за 2021 рік становить 78,7 %.

На платформі створено всі умови вільного доступу здобувачів до таких матеріалів як: робочі програми, силабуси, лекції, рекомендації до практичних і семінарських занять, питання для самостійної роботи з методичними рекомендаціями, списки рекомендованої літератури, посилання на інтернет-ресурси, що

будуть корисними здобувачам при вивченні навчальної дисципліни. Важливим складником розміщених матеріалів на платформі є завдання для поточного та підсумкового контролю. Найбільш поширеною формою контрольних завдань є тести як у текстовому, так і в електронному вигляді (Google-форми). Ресурси цієї платформи використовувались викладачами та здобувачами для виконання та оцінки індивідуального науково-дослідного завдання та інших видів діяльності.

Університет є засновником та співзасновником 19 наукових видань. Журнал «Здоров'я, спорт, реабілітація» («Health, sport, rehabilitation»), засновником якого є наш Університет, у 2021 році увійшов до міжнародної наукометричної бази Scopus.

У базі Web of Science за 2021р. Університет має такі показники: кількість публікацій –61 (у 2020 – 58); кількість цитувань – 287; індекс Гірша – 13.

У базі Scopus за 2021р. Університет має такі показники: кількість публікацій – 47 (у 2020 – 43),кількість цитувань – 52 індекс Гірша – 17.

У 2021 р. в рейтингу Scopus у ХНПУ імені Г.С. Сковороди 87 позиція серед 190 серед ЗВО України. Серед 15 педагогічних ЗВО України – Університет посів 5 місце.

169 вчених університету є авторами статей, які індексуються у Scopus.

Із року в рік Університет посилює роль лідера в освітній, науковій і культурній сферах України. Підвищення якості й ефективності освіти, поєднання наукових досліджень із освітнім

процесом на всіх рівнях підготовки, розвиток наукових шкіл, співпраця зі світовими науково-освітніми центрами, формування інноваційної інфраструктури є основними пріоритетами діяльності університету.